

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

CISAF i cijena električne energije za gospodarstvo

Hrvatska industrija danas ne traži trajnu subvenciju računa za struju, nego instrument koji već postoji na razini Europske unije i koji druge države članice koriste kako bi zaštitile svoju industrijsku bazu, investicije i radna mjesta.

Taj instrument je CISAF — Clean Industrial Deal State Aid Framework. Riječ je o europskom mehanizmu koji državama članicama omogućuje brže odobravanje mjera za čistu energiju, industrijsku dekarbonizaciju, net-zero tehnologije, mobilizaciju privatnih te **privremeno rasterećenje dijela troška električne energije za energetske intenzivne potrošače**.

Za Hrvatsku je u ovom trenutku najhitniji upravo taj dio mehanizma: mjera koja privremeno umanjuje dio veleprodajne cijene električne energije za industriju koja je najizloženija međunarodnoj konkurenciji. To nije zamjena za EU fondove niti zamjena za ulaganja u mrežu, obnovljive izvore i energetske učinkovitost. To je hitna, kratkoročna mjera kojom se industriji daje stabilniji trošak energije uz obavezu investiranja u vlastitu otpornost na buduće energetske šokove.

1. Zašto je ovo važno?

Cijena električne energije za industriju nije samo energetska pitanje. To je pitanje konkurentnosti, novih investicija, proizvodnih odluka i zadržavanja radnih mjesta u Hrvatskoj.

Nominalno gledano, Hrvatska danas više nije zemlja s najvišom cijenom električne energije u EU-u. No to ne znači da je problem nestao. Kada se trošak električne energije promatra u odnosu na gospodarsku snagu i standard kupovne moći, teret za hrvatsku industriju i dalje je veći od prosjeka EU-a. Za energetske intenzivne proizvodne sustave razlika od 10, 20 ili 30 EUR/MWh nije marginalna. Ona ulazi u cijenu proizvoda, maržu, konkurentnost izvoza i odluku hoće li se sljedeća investicija dogoditi u Hrvatskoj ili u drugoj državi članici.

Cijena nečinjenja nije apstraktna. Ona se vidi u odgođenim ulaganjima, gubitku narudžbi, smanjenju proizvodnje i riziku gubitka radnih mjesta, osobito u sredinama u kojima su industrijski pogoni najveći poslodavci. Slovenske procjene pokazale su da bi bez intervencije moglo biti ugroženo 2.800 radnih mjesta u tri godine. Hrvatska je izložena istom riziku ako ne uvede usporedive instrumente stabilizacije troška.

Središnji ured Zagreb: Radnička cesta 37a, 10000 Zagreb, tel: 01 4897 555, fax: 01 48 97 556, e-mail: hup@hup.hr, www.hup.hr
Privredna banka Zagreb d.d. IBAN: HR9223400091100151718, Erste&Steiermärkische Bank d.d. IBAN: HR0524020061101157712
matični broj: 00410128, OIB: 80978339255

Podružnica Osijek: Vukovarska ul. 31 (Eurodom, IV. kat), 31000 Osijek, tel: 031 370-074, e-mail: hup-osijek@hup.hr

Podružnica Rijeka: Dolac 8/II, 51000 Rijeka, tel: 051 321 494, e-mail: hup-rijeka@hup.hr

Podružnica Split: Dračevac 3D, 3 kat, 21000 Split, tel: 021 368 288, e-mail: hup-split@hup.hr

Podružnica Varaždin: Zagrebačka 89, 42000 Varaždin, tel: 042 352 034, e-mail: hup-varazdin@hup.hr

2. Osnovno o CISAF-u

Što je CISAF?	Široki EU okvir državnih potpora povezan s Clean Industrial Dealom. Vrijedi od svibnja 2025. do kraja 2030. s time da ne smije trajati više od 3 godine.
Je li CISAF samo mjera za jeftiniju struju?	Ne. Rasterećenje cijene električne energije samo je jedan segment CISAF-a. HUP se sada fokusira upravo na taj segment jer je najbrže primjenjiv i izravno utječe na industrijsku konkurentnost.
Je li riječ o klasičnoj subvenciji?	Ne. CISAF je vremenski ograničen, ciljan i uvjetovan. Najmanje 50 % primljene potpore mora se reinvestirati u dekarbonizaciju, energetske učinkovitost, elektrifikaciju, obnovljive izvore ili pohranu energije.
Što znači pravilo “4 x 50”?	Potpore se može odnositi na najviše 50 % godišnje potrošnje, uz max 50 % umanjenja troška dok subvencionirana cijena ne smije pasti ispod 50 EUR/MWh. Dodatno, 50 % potpore mora se reinvestirati.
Što CISAF ne pokriva?	Ne pokriva cijeli račun za struju. Ne rješava mrežarinu, poreze, trošarine i naknade. Zato mora biti dio šireg paketa mjera, a ne jedino rješenje.
Zašto je važan i za tranziciju?	Jer javni novac ne ostaje samo potpora za trošak kao u kriznim mjerama, nego postaje investicijski multiplikator: država privremeno pomaže industriji, a poduzeća u 48 mjeseci pola potpore moraju vratiti u ulaganja koja smanjuju emisije i buduće energetske troškove.

3. Kako se CISAF koristi u EU?

CISAF nije teorijski okvir koji tek treba zaživjeti. Prema pregledu odobrenih slučajeva državnih potpora Europske komisije, stanje 11. svibnja 2026., odobrena je 21 CISAF shema. No važno je razumjeti da se te sheme ne odnose sve na cijenu električne energije.

Dio dosadašnjih shema usmjerena je na proizvodnju net-zero tehnologija, čistu energiju, obnovljive izvore, skladištenje ili druge oblike dekarbonizacijskih ulaganja. No od svibnja 2026. dio zemalja uvelo je CISAF za ono što je Hrvatskoj sada najhitnije: privremeno rasterećenje dijela cijene električne energije za energetske intenzivne korisnike.

Upravo su Njemačka, Bugarska i Slovenija već aktivirale ili pripremile takve modele za industriju. Slovenija je za Hrvatsku posebno važan primjer jer je neposredna konkurencija za iste investitore, iste proizvodne lance i dio istih izvoznih tržišta. Slovenski program vrijedan je 90 milijuna eura za razdoblje 2025. – 2027., odnosno oko 30 milijuna eura godišnje, i usmjeren je na 38 energetske intenzivne tvrtke.

Hrvatska za sada nema aktivnu CISAF shemu za rasterećenje cijene električne energije. To znači da hrvatski pogoni u investicijske odluke ulaze s manje predvidivim uvjetima od konkurenata u državama koje su već iskoristile mogućnosti koje im EU okvir daje.

4. Što predlaže HUP?

Mjera	Učinak
Hitno pokretanje nacionalnog CISAF programa za energetske intenzivne potrošače električne energije.	Hrvatska treba usporediv instrument kao države članice koje već štite svoju industrijsku bazu.
Primjenu modela po uzoru na operativne sheme Njemačke, Bugarske i Slovenije, uz jasno ograničen obuhvat korisnika i obvezu reinvestiranja.	Time se izbjegava dojam opće subvencije i pomoć se veže uz stvarna ulaganja u modernizaciju i dekarbonizaciju.
Kombinaciju CISAF-a s ETS kompenzacijama za neizravne troškove emisijskih jedinica od 1. siječnja 2026.	Cijena električne energije za industriju ne ovisi samo o tržištu, nego i o trošku CO ₂ koji se prelijeva u račun.
Formiranje međuresorne radne skupine Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva i HUP-a.	Potrebno je brzo procijeniti obuhvat korisnika, izvor financiranja, fiskalni okvir, učinak na investicije, radna mjesta i poreznu bazu.
Paralelno ubrzanje dozvola i priključenja za projekte industrijske elektrifikacije, OIE, pohrane i vlastite proizvodnje.	Poduzeća moraju reinvestirati potporu, ali to ne mogu učiniti ako projekti zapinju na dozvolama, priključenju ili odvojenim postupcima.
Srednjoročnu reformu mrežarina i razvoj dostupnijih PPA modela.	CISAF ne pokriva mrežarinu niti dugoročnu predvidljivost ukupnog troška energije. Zato je potreban širi paket.

Cijena nečinjenja za Hrvatsku nije samo veći račun za struju. Cijena nečinjenja je rizik da se nova ulaganja, proširenja proizvodnje i modernizacija pogona dogode u državama koje su svojim industrijama već dale jasniji signal i stabilnost.

Kada se u međunarodnoj grupaciji odlučuje hoće li se ulagati u pogon u Hrvatskoj, Sloveniji, Njemačkoj ili nekoj trećoj državi, razlika u cijeni električne energije i predvidivosti javnih politika ulazi u poslovnu odluku. Ako Hrvatska ne reagira, ne gubi samo pojedina potpora. Gubi mogućnost da industriji pokaže da je proizvodnja u Hrvatskoj dugoročno poželjna, stabilna i konkurentna.

Ključno

CISAF nije čarobno rješenje za sve probleme cijene električne energije. Ne pokriva cijeli račun, ne rješava mrežarinu i ne zamjenjuje dugoročne reforme. Ali jest najbrže dostupan europski instrument kojim Hrvatska može privremeno stabilizirati dio troška za industriju, uz istodobnu obvezu ulaganja u dekarbonizaciju.

Zato HUP predlaže da Hrvatska hitno pokrene procjenu i pripremu nacionalnog CISAF programa. Ne kao izoliranu subvenciju, nego kao dio šireg paketa za očuvanje konkurentnosti, ubrzanje energetske tranzicije i zadržavanje proizvodnje i radnih mjesta u Hrvatskoj.